

NORSK DESIGNRÅD
NORWEGIAN DESIGN COUNCIL

Årsrapport 2005

Norsk Designråd

INNHOLD

1.	INNLEDNING	s. 3
2.	SYNLIGGJØRING	s. 3
3.	VIRKELIGGJØRING	s. 10

1. INNLEDNING

Norsk Designråd (ND) skal som en del av virkemiddelapparatet bidra til NHDs overordnede mål, som er "å legge til rette for størst mulig verdiskaping i norsk økonomi."

Norsk Designråds hovedoppgave i den sammenhengen er å informere - og overføre kompetanse - om hvordan norsk næringsliv kan benytte design som et strategisk og innovativt verktøy for økt konkurransekraft nasjonalt og internasjonalt.

2. SYNLIGGJØRING

Media

I en nåsituasjon hvor det fortsatt er mangel på kunnskap om verdien og bruken av design, er det svært viktig for NDs arbeid og måloppfyllelse at vi har en kontinuerlig tilstedeværelse i media, og da særlig med innovative og pedagogisk gode bedriftseksempler.

ND har i 2005 produsert 48 nyhetssaker, en kronikk og et nyhetsbilag til Dagens Næringsliv. Fordelingen har vært 19 riksdekkende saker og 29 lokalsaker.

2005 ble et spesielt år, da regjeringen utpekte 2005 som et Designår. ND har i Designåret hatt et nært samarbeid med Innovasjon Norge ifm nyhetene i distriktene, og særlig i forbindelse med kampanjen "Design underveis" laget vi en rekke lokalsaker som fikk store og gode oppslag i lokalpressen.

Pressestatistikken for Norsk Designråd viser at vi i 2005 har hatt 1.077 presseoppslag (mot 1.348 i 2004). Dette er en tilbakegang fra 2004 på 20 %. En forklaring er at vi i 2004 hadde usedvanlig mange presseoppslag på en sak om Porsgrund Porselæn som gikk riksdekkende i alle medier. Økningen fra 2003 til 2005 er på 30 %.

Ellers har vi flere hundre treff på nettnyheter i 2005 om Designåret, ERA05, Norsk design, DogA hvor Norsk Designråd ikke er nevnt. Disse treff blir registrert, men er ikke med i vår pressestatistikk.

Nyhetsbilag

Bilaget er Norsk Designråds hittil største satsing på nyhetssaker. Bilaget ble på 28 sider og distribuert i 77.000 eks med Dagens Næringsliv 20.5.05, samt ca 8.000 bilag ble distribuert via post, på fagmesser, til organisasjoner og samarbeidspartnere som bl.a. NHD, NHO, Innovasjon Norge, Patentstyret, Norges forskningsråd, m.fl.

En evaluering av bilaget som ble utviklet og gjennomført av Norsk Gallup og Dagens Næringsliv var meget positiv, hele 45 % leste bilaget umiddelbart og alt i alt scoret bilaget høyets av alle bilag som DN hadde distribuert første halvår 2005.

Nyheter og billedarkiv på nettsidene

Norsk Designråd har Norges mest oppdaterte og aktuelle nyhetsarkiv med fokus på næringsrettet design. Pr 31.12 2005 inneholder nyheter på www.norskdesign.no over 257 saker med billedstoff, samt et billedarkiv med over 1.746 bilder til fri bruk for alle. Nettstatistikken viser at nyheter og billedarkivet er våre mest besøkte sider.

Norsk Designråds nettside www.norskdesign.no

Norsk Designråds nettsider fungerer som en informasjonsportal for våre brukere; så vel for pressen med nyhetssaker og billedarkiv som for vår rådgivningstjeneste i form av case og resultater av vårt samarbeid med bedriftene. Våre nettsider har med årene blitt vår viktigste kommunikasjonsarena, og for 2005 viser nettstatistikken vår 324.691 besøkende mot 155.987 i 2004 som er en økning på 108 %. For 2005 vil det si et snitt på ca 27.100 besøkende per måned, 6.230 besøkende per uke og 890 besøkende per dag.

Norsk Designråds historiske billedarkiv på www.norskdesign.no

Designåret 2005 ga oss en mulighet til å realisere digitalt hele vårt historiske billedarkiv om våre Designpriser og Designutmerkelser fra 1960 og frem til 2005. Informasjonen ligger ifm med Merket for God Design og samtlige bilder er også i vårt billedarkiv. Det ble også utarbeidet en historisk billedfilm som ble vist på Merket for God design utstillingen og som også ligger på våre nettsider.

Designåret 2005

Den forrige regjeringen erklærte 2005 som Norges første offisielle Designår, og NHD bevilget 4 250 000,- kroner til Norsk Designråd. Det ble engasjert egen prosjektleder for Designåret i Norsk Designråd og egen nettsiden www.designåret.no ble opprettet i samarbeid med Norsk Form, Innovasjon Norge og Norsk Designråd. Den største nyhetssatsing i Designåret 2005 var bilaget i Dagens Næringsliv, mens den største distriktsmessige satsingen var kampanjen "Design underveis" som ble gjennomført i alle fylker i samarbeid med Innovasjon Norge.

Totalt ble det i Designåret gjennomført 94 arrangementer og arbeidet med 17 designrelaterte prosjekter. Arrangementene henvendte seg til en rekke målgrupper, fra brede publikumsrettede grupper til smalere faggrupper; store og små utstillinger, møter, samtaler, konferanser og seminarer, konkurranser og prisutdelinger.

Designåret 2005 har utvilsomt bidratt til et øket fokus på betydningen av design for samfunns- og næringsutviklingen i Norge, og det var en milepæl med hensyn til den politiske satsingen på design som innovasjonsverktøy.

ND, NF og IN oppsummerer Designåret som vellykket, men vil understreke viktigheten av å videreføre arbeidet i årene fremover (se for øvrig vedlagt rapport).

Universell utforming i Designåret 2005

Norsk Designråd har i tilknytning til Designåret 2005 engasjert seg i arbeidet med å synliggjøre viktigheten av å tenke universell utforming for norsk næringsliv. Dette arbeidet har vært støttet av Miljøverndepartementet og Arbeids- og Sosialdepartementet

Fokus for aktivitetene gjennom året har vært å få næringslivets aksept og forståelse for universell design som en nødvendig designtankegang, både kommersielt og samfunnsmessig i fremtiden.

Det er gjennomført 2 nasjonale og 1 internasjonalt seminar (i forbindelse med era 05 Oslo); utviklet egne nettsider for næringslivet om Design for alle på www.norskdesign.no/designforalle; avholdt en Design for Alle- utstilling på Norsk Design- og Arkitektursenter, og det ble produsert to nyhetssaker – 'Verdens

designblikk rettes mot Norge' ifm Era 05 og ' Design for alle 2005 – Heder for inkluderende design' ifm Merket for God Design 2005.

Designdagen 2005

Designdagen ble gjennomført mandag 6. desember 2005 i nytt "format" med en kortere faglig del og mer fokus på Merket for God Design. Ulempen med å bare ha tre foredragsholdere, er at alle bør være meget gode, og det lyktes vi ikke helt med denne gangen.

Det var totalt 456 deltakere hvorav 32% fra næringslivet, 34% designere, 14% fra det offentlige, 13% fra media, 1% fra utdanning og 6% annet (på linje med fjoråret).

For første gang inkluderte Designdagen en offisiell åpning av en egen Merket for God Design- utstilling i Norsk Design- og Arkitektursenter, etterfulgt av en festaften samme sted.

Erfaringene og tilbakemeldingene fra det å splitte arrangementet på to steder, tilsier at vi ser på mulighetene for å holde alt i Norsk Design- og Arkitektursenter.

Merket for God Design, Klassikerprisen for God Design og International Design Award 2005

I 2005 ble det gjort et strategisk valg ved å løfte et av de tidligere seks jurykriteriene (særpreget /nytenkning) opp som et overordnet kriterium. Innovasjon og nyskaping fikk dermed et høyere fokus enn ved tidligere juryeringer av Merket for God Design, Klassikerprisen for God Design og International Design Award. Til tross for denne "innstramningen, kom det inn hele 149 søknader til Merket for God Design, som er på linje med fjorårets søkerantall.

26 personer var involvert i juryeringen av Merket for God Design som resulterte i 28 mottakere fordelt på seks kategorier. (19% mottakere sml med 22% i fjor.)

Design for Alle ble etablert for første gang som egen kategori under Merket for God Design i 2004, men da var det ingen av søkerne som fikk Merket.

I år derimot var det to mottakere i kategorien Design for Alle (ND har valgt å bruke en oversettelse av det engelske "Design for All," som brukes i de fleste land. Det

offisielle norske uttrykket er "Universell Utforming, " som også finnes på engelsk i "Universal Design." Begrepet "Inclusive Design" brukes også).

Årets Hedersprisen for God Design gikk til Sweet Protection og Abry Design for både Sweet Protection Halfcut og Fullcut hjelmer og Sweet Protection GORE-TEX serie. Juryen var imponert over det Sweet Protection har fått til. Både klærne og hjelmene fremhever kjerneverdiene i merkevaren. Juryen mente videre at dette er kompromissløse produkter som kan bringe Sweet Protection langt i det internasjonale markedet.

I etterkant av juryeringen har Norsk Designråd gjennomført konsultasjonsmøter med 50 søkere som ikke fikk Merket for God Design. Tilbakemeldingen fra disse møtene er meget positive, og møtene gir også lærdom som vi tar med oss videre i videreutviklingen av Merket for God Design i 2006.

Unge Talenter 2005

Unge Talenter er et samarbeidsprosjekt mellom Norsk Designråd og Norske Industridesignere (NID) som ble arrangert for 15. året på rad. Med støtte fra Helly Hansen, Stokke og Deltasenteret ble det i år lansert tre kategorier for Unge Talenter: Åpen Klasse, Møbeldesign og Design for alle. 86 søknader kom inn til årets Unge Talenter.

Design for Alle – Nyskappingsprogrammet Innovasjon for alle

Som ledd i Regjeringens handlingsplan for økt tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne ble det etablert et Nyskappingsprogram – Innovasjon for alle i regi av Norsk Designråd. Programmet vil vare frem til 2008 og har som formål å bidra til og støtte nyskaping i norsk industri og næringsliv med Design for Alle som strategi. Fokus er på områder der både industri og forbrukere vil dra fordeler av nyskaping, og sentralt står utarbeidelse av en fremgangsmåte og et verktøy for universell utforming og design til bruk i produktutvikling av varer og tjenester.

Programmet er delt inn i tre faser og Fase1 – Forprosjekt og innovasjonsfundament - ble avsluttet ved utgangen av 2005. I forprosjektet ble det gjennomført to prosjekter; kartlegging og prioritering av barrierer innen området "Selvstendig hjemme" som er beskrevet i rapporten "Fra barriere til innovasjon" og som beskriver innovasjonsfundamentet, samt pilotprosjektet "Tilgjengelig emballasje" i samarbeid med Deltasenteret og Norsk Revmatikerforbund. Dette pilotprosjektet er delt i to – en generell studie og vurdering og et løpende utviklingsprosjekt i samarbeid med en

norsk merkevareprodusent. Grunnet konfidensialitet vil kun den første delen av rapporten være offentlig.

I tråd med programmet er det dannet et Brukerforum for å sikre brukermedvirkning. Det er etablert et bredt nettverk innen fagmiljøer og næringsliv, samt på det nordiske plan. Programmet vil fortsette etter planen i Fase 2, der utvikling av Veileder og kunnskapsspredning står sentralt, samt oppfølging og videreføring av aktivitetene i forbindelse med samarbeid og allianser som nå er etablert (se vedlagte rapport).

Utstillinger

Umiddelbart etter utdelingen av Merket for God Design på Designdagen 2005 ble en komplett utstilling over samtlige mottakere åpnet i Norsk Design- og Arkitektursenter. I tillegg var det laget en filmpresentasjon og en billedvegg med et utvalg av produkter som har fått MfGD helt tilbake til 1961 og frem til i dag.

Som vanlig vises et utvalg av årets Merke- og prisvinnere i Innovasjon Norges lokaler i Akersgaten 13.

"Extreme North"

I forbindelse med den offisielle åpningen av Norsk Design- og Arkitektursenter ble også Senterets åpningsutstilling, "Extreme North" åpnet. Den er et samarbeidsprosjekt mellom Norsk Designråd og Norsk Form. Utstillingen er laget med tanke på "vandring," og den har hittil vært vist i Tokyo (i tilknytning til Norges Expo-deltakelse), i Stockholm (statsbesøket ved 100-års jubileet) og i Design Museum, Gent.

Fra april 2005 har Norsk Designråd vist et utvalg av Merket for God Design produkter og andre gode bedriftseksempler i glassmontre ved avgangshallen for innenlandsflyene og i ankomsthallen. Utstillingene har vært en del av Designåret 2005.

Unge Talenter utstilling i DogA

I samarbeid med NID (Norsk Industridesignere) ble det produsert en spennende utstilling med over 30 deltakere av årets søkere til unge talenter samt deres prisvinnere.

Utstillingen åpnet 8.12 og sto til 18.12.

Monterutstilling i DogA

Designåret 2005 har hatt monterutstillinger både med Merket for God Design og Design for alle produkter i siste halvdel av 2005.

Norsk Design- og Arkitektursenter (DogA)

Den 3. februar, 2005, foretok Norsk Designråds høye beskytter, HKH Kronprinsesse Mette-Marit, den offisielle åpningen av Norsk Design-og Arkitektursenter i Hausmanns gate 16. Tilstede var samarbeidspartnere, representanter for næringslivet, departementene og media.

Senterets kommersielle drift har det første året lidd under de svært usikre driftstekniske forholdene, som dels skyldes at bygget ikke var så ferdig som vi ble forespeilet, og at byggingen av leilighetene på toppen av huset ble forsinket.

Likeledes har det vist seg vanskeligere enn forutsatt i planene å få tak i eksterne leietakere av utstillingshallen, noe som bidrar til at underskuddene på driften av Senteret vil bli større enn antatt de første årene.

Senterets arkitektoniske og bruksmessige egenskaper har skapt mye begeistring, noe som har gitt store og positive oppslag både i norske og utenlandske medier.

Men arkitektur og materialvalg har også gitt en del akustikk / støyproblemer, særlig på kontorsiden, som nå er under utbedring.

Era 05 – World Design Congress

16 nordiske designorganisasjoner med Norsk Designråd i spissen arrangerte i september, 2005, en verdenskongress for designere og andre designinteresserte.

Hovedarrangementet fant sted i København; med såkalte pre-congress conferences i hhv Oslo, Helsinki og Gøteborg.

Oslo-arrangementet, som hadde tittelen "Design without Borders," var et 3 dagers arrangement, som startet med mottakelse i Oslo Rådhus med ordføreren og påfølgende deltakelse i den årlige fakkelmarsjen langs Akerselva. Dette ga en fin introduksjon til området og arenaene for de faglige innslagene, som fant sted på Norsk Design- og Arkitektursenter, Kunsthøyskolen i Oslo og AHO. Av fagseminarene

var det Design for Alle- seminaret i regi av Norsk Designråd, som var det mest besøkte.

Totalt hadde era 05 World Design Congress ca 1.500 deltakere inkludert pre-kongress arrangementene. Totalkostnadene ble presset ned i ca UDS 1,1 mill., som er omtrent halvparten av det opprinnelige budsjettet.

I skrivende stund ser det ut til at hovedarrangementet i København ender opp med et lite underskudd, som vil bli dekket av de fire arrangørlandene.

3. VIRKELIGGJØRING.

Samarbeidsavtalen med Innovasjon Norge

Samarbeidsavtalen med Innovasjon Norge er fundamentet i Norsk Designråds rådgivningsvirksomhet. Totalt ble det foretatt 34 rådgivnings-/formidlingsoppdrag til enkeltbedrifter av ND. I tillegg kommer formidlinger foretatt av INs eget "Nettverk," som består av de designansvarlige ved INs regionkontorer og de heltidsansatte, regionale prosjektlederne / rådgiverne (5 stk.)

Det er stor bransjemessig og geografisk spredning på oppdragene i IN- samarbeidet. En god del av bedriftene fanges opp av spesielle programmer og aktiviteter, som for eksempel Design i Nord (avsluttes 31.12., men følges opp av en industridesign-satsing. Likeledes er det en økende oppmerksomhet rundt matvareprodusenter, hvor ND har vært involvert i planlegging og gjennomføring av to:MAT – et kurs på 2 nivåer for småskalaprodusenter.

Videre har ND utarbeidet og gjennomført et seminar om strategisk design for KLF (Kjøttbransjens Landsforbund) i samarbeid med Matforsk.

Det er også opprettet et samarbeidsprosjekt med ASVL (ArbeidsSamVirkenes Landsforening), en arbeidsgiverorganisasjon for Vekstbedrifter. Her har det bl.a. vært gjennomført en nasjonal konferanse for ASVL- ledere med 200 deltakere;

En workshop for arbeidsledere og formenn; det skrives en oppgave på BI om innovasjonspotensialet i Vekstbedrifter, og det plukkes nå ut bedriftseksempler.

På det geografiske området er det gledelig at det nå begynner å dukke opp flere spennende prosjekter i Nord Trøndelag, et fylke som tidligere har hatt liten designaktivitet.

Et bedriftseksempel:

Høsten 2005 tok Scansis as i Askim ny kontakt med ND. Bedriften som ble etablert i 1986 er Norges ledende leverandør av nærmiljøanlegg; små fotballøkker, tribunestoler, fotballmål etc. Anleggene produseres av Askim Mekaniske Verksted. ND formidlet designer til bedriften i 2001 for å forbedre hovedproduktet; en enkel fotballbinge.

Ikke minst takket være dyktige designere som ND formidlet, leverer Scansis i dag en rekke ulike nærmiljøanlegg som bl.a. inkluderer sandvolleyball, skating, basket etc. og som spesialtilpasses til enkelt kjøper. Anleggene har vakt oppsikt nasjonalt og internasjonalt. Kronprinsen, kulturministeren og fotballpresidenten har åpnet flere av anleggene.

UEFA har bevilget 1 mill. CHF til 52 medlemsland for å bygge balløkker fra Scansis. Bedriften har allerede levert løkker til Sverige, England, Wales, Slovakia, Moldova og andre land. Det er nå opprettet et eget Scansis UK.

ND gjennomførte ny designerformidling i høst. Arbeidet med å utvikle tredje generasjons nærmiljøanlegg og gjøre tekniske forbedringer er allerede startet.

Øvrige rådgivningsoppdrag

De viktigste oppdragene er langsiktige prosjekter hvor vi er inne som rådgivere i fasene etter designerformidling:

Tine – ND engasjert for å lede "Emballasjedesign 2010; scenarier for utviklingstrekk."

Flytoget – ND engasjert for å styre revitalisering av Flytogets visuelle profil.

Bybanen i Bergen (ny) – ND rådgiver innen strategisk designledelse.

Vinmonopolet – fortsettelse av tidligere formidlingsoppdrag.

Statens Vegvesen / Vegdirektoratet – fortsatt engasjement som rådgiver vedr. helhetlig visuell identitet.

Jensen Møbler AS – ND engasjert i fase 2 i bedriftens innovasjonsprosjekt (bedriften deltar i programmet "Innovasjon Møbel.")

Offentlige anskaffelser – ND har vært engasjert i tre prosjekter for offentlige anskaffelser av designtjenester. De tre oppdragsgiverne er NLH på Ås; Arbeidstilsynet og Norsk Institutt for jord og skogkartlegging.

Denne type prosjekter er meget tids- og ressurskrevende, og i tråd med NDs formålsparagraf om å bistå næringslivet med kompetanseoverføring om å bruke design som konkurransefaktor, har NDs styre i samråd med NHD besluttet at vi ikke skal ta denne type oppdrag i fremtiden. NDs opparbeidede kompetanse på området vil bli forsøkt overført til relevante miljøer.

Styreprogram - ND deltar i samarbeid med IN Vestfold om et styreprogram for bedrifter som ønsker økt fokus på design i sitt styre.

Reiseliv – det er mottatt en rekke henvendelser fra reiselivsbransjen (noen med referanse til NDs engasjement i "Destinasjon Trysil"), bl.a. Gudbrandsdalen Reiseliv, Destinasjon Sørlandet, Destinasjon Hovden, Årdal (omstillingsprosjekt Årdal kommune.)

Innovasjon Møbel – et samarbeidsprosjekt mellom IN, ND og TBL Møbel.

Heltids prosjektleder engasjert. ND deltar i styringsgruppen og senere i rådgivning for de 10 utplukkede bedriftene som skal i gang med sine utviklingsprosjekter.

Design og internasjonalisering - et samarbeidsprosjekt mellom IN og ND. Drives etter samme prinsipper som Innovasjon Møbel.

Designerdatabase

NDs designerdatabase inneholder nå 403 norske designbyråer. Vi har nå gjennomgått struktur og funksjonalitet i forhold til den måten medlemsorganisasjonene for industridesignere og grafiske designere definerer sine ulike kompetanseområdene faggruppene arbeider med. Intensjonen er å samkjøre NDs database med nasjonale og internasjonale systemer. Hensikten er å gjøre søk etter designere mest mulig helhetlig systematisert.

Evaluering av våre rådgivningstjenester

Vi har også i år kjørt en evaluering av kundetilfredsheten hos de bedriftene ND har vært formidlere / rådgivere hos. Undersøkelsen viser at kundene fortsatt er godt fornøyd med de tjenester og den kompetanse ND leverer (det vises til vedlagte rapport for 2005).

Sammendrag av aktiviteter i perioden	2005	2004
Antall seminarer/kurs/foredrag	49	138
Antall opplærings-/samarbeidsprosjekter	6	17
Antall presseartikler	1077	1348
Antall rådgivnings-/formidlingsoppdrag/bedriftsbesøk	100	100
Antall designutstillinger	7	8
Antall MfGD-søknader	149	153
Antall deltagere på Designdagen	456	537
Kongress-arrangør	1	0

Norsk Designråd

Anna Øren
Styremedlem

Per Arne Jensen
Styreleder

Cecilie With
Styremedlem

Petter Moshus
Styremedlem

Signe Aarhus
Styrets nestleder

Erland Skogli
Styremedlem

Jan R. Stavik
Adm.direktør